

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/87/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612206563
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5612206563.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. E., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov: matka Ing. X. E., nar. X.X.XXXX, bytom Q. XXX/X, N. Y. - T. a otec Ing. R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/X, N. Y. - T., v konaní o ustanovenie opatrovníka maloletému, na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4P/94/2012-6 zo dňa 10. júla 2012, takto

rozhodol:

Krajský súd uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš za kolízneho opatrovníka mal. C. E., nar. XX.X.XXXX, na jeho zastupovanie ako poškodeného v trestnom konaní vedenom proti podozrivému U. V. stíhanému uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Liptovskom Hrádku zo dňa 27.3.2012 ČVS:ORP-79/LH-LM-2012 za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že Okresná prokuratúra Ružomberok v trestnej veci podozrivého U. V., nar. X.X.XXXX, stíhaného za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zákona, podala podnet na ustanovenie opatrovníka poškodenému mal. C. E., pretože rodičia maloletého ako jeho zákonní zástupcovia nemôžu vykonávať práva poškodeného maloletého z dôvodu konfliktu záujmov, keďže podozrivou osobou v konaní je U. V., otec matky poškodeného maloletého. S poukazom na ust. § 192 ods. 1 O.s.p. a § 31 ods. 2 Zákona o rodine okresný súd ustanovil mal. C. E. kolízneho opatrovníka, ktorý ho bude zastupovať v trestnom konaní.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa, ktorý namietal, že ÚPSVaR Liptovský Mikuláš nie je vhodným a súčasne spôsobilým kolíznym opatrovníkom na zastupovanie mal. C. v predmetnom trestnom konaní. Kolízny opatrovník dlhodobo vykonáva kroky a odsúhlasuje postupy matky, ktoré smerujú k znemožneniu práv ich maloletých detí, najmä práva stretávať sa s ním ako s ich rodičom, plnohodnotne rozvíjať citové väzby mal. detí vo vzťahu k nemu, čím nie je maloletým deťom umožňované plnohodnotne prežívať citový vzťah k nemu, ďalej dlhodobo dochádza zo strany kolízneho opatrovníka k prehliadaniu až k ignorovaniu skutočných problémov, na ktoré upozorňoval a na ktoré upozorňovala aj znalkyňa Mgr. N. E. vo svojom znaleckom posudku v konaní pod sp.zn. 8C/145/2009. Ďalej kolízny opatrovník neprimerane zasahuje do vzťahu medzi rodičmi, keď zvyhodňuje a akceptuje ako rodiča len matku, pričom dlhodobo dochádza k popieraniam jeho rodičovských práv, ako aj k diskrimináciám z dôvodu pohlavia a zrejma je aj jeho zaujatosť voči jeho osobe a neschopnosť akceptovania jeho osoby ako jedného z rodičov maloletých detí. Dňa 8.8.2012 kolízny opatrovník z vlastnej iniciatívy vybavil vyšetrovanie mal. C. E. u MUDr. Y., a to napriek skutočnosti, že ako zákonný zástupca mal. C. listom zo dňa 7.12.2011 využil právo voľby poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a odvolal súhlas vzťahujúci sa na mal. deti E.. Jeho ústnu žiadosť o zabezpečenie vyšetrovania u iného odborníka zamietol s odôvodnením, že to nepovažuje za potrebné, pričom má vedomosť o odvolaní informovaného súhlasu MUDr. Y.. Otec maloletého poukázal na to, že ani prípadný

odkaz na ust. § 90 ods. 4 písm. a/ zákona č. 305/2005 Z.z. nie je dôvodom na aplikáciu tohto ustanovenia, pretože práve opačný postup, t.j. ustanovenie opatrovníka, v ktorého obvode dieťa nemá obvyklý pobyt a na ktorý matka nemá žiadnu väzbu, je v tomto konkrétnom prípade najvhodnejším riešením, pretože takýto úrad bude chrániť a presadzovať práva detí. Vzhľadom na neustále prehliadanie skutočných problémov a vyhľadávaniu rôznych argumentov vedúcich k jeho znemožňovaniu ako rodiča, mal za to, že ani prvok týkajúci sa zachovania skutočnej blízkosti vo vzťahu medzi orgánom sociálno-právnej ochrany a mal. deťmi nemôže obstať, pretože nie je dôležitá skutočnosť blízkosti, ale skutočnosť, akým spôsobom je príslušný kolízny opatrovník spôsobilý chrániť a presadzovať záujmy mal. detí, čo v tomto prípade ustanovený kolízny opatrovník určite spôsobilý nie je. Mal za to, že kolízny opatrovník nedokáže objektívne hodnotiť skutočný stav, jeho konanie je subjektívne v pozitívnom smere voči matke a v negatívnom voči jeho osobe, ako aj mal. deťom. Zastával názor, že súdom ustanovený kolízny opatrovník nebude konať v súlade so záujmami mal. C. E., čím bude dochádzať k nerešpektovaniu práv mal. C., pričom takéto konanie je aj v rozpore s Dohovorom o právach dieťaťa. Súčasne poukázal na to, že kolíznym opatrovníkom pre účely trestného konania môže byť aj iná osoba. S poukazom na dôvody uvedené vyššie otec mal. dieťaťa žiadal uznesenie okresného súdu zrušiť a následne ustanoviť za kolízneho opatrovníka úrad práce, sociálnych vecí a rodiny mimo okres Liptovský Mikuláš alebo ustanoviť inú osobu, ktorá bude spôsobilá nezaujato a svedomito hájiť a brániť práva mal. C..

Matka maloletého dieťaťa vo vyjadrení k podanému odvolaniu otca žiadala napadnuté uznesenie v celom rozsahu potvrdiť. Zdôraznila, že ÚPSVaR Liptovský Mikuláš si plní svoje úlohy kolízneho opatrovníka, akceptuje oboch rodičov rovnako, nezvýchodňuje ani jedného a nie je pravdou, že dochádza k diskriminácii otca, úrad nie je zaujatý voči nemu, ale vždy hľadá najlepšie riešenie v prospech mal. detí. Pracovníci úradu pri osobných stretnutiach vždy zdôrazňovali, že úlohou kolízneho opatrovníka je v prvom rade chrániť a presadzovať záujmy mal. detí, riešiť nedorozumenia medzi rodičmi nie je ich úlohou. K uvádzanej situácii zo dňa 8.8.2012, kedy kolízny opatrovník navrhol vyšetrenie mal. C. u MUDr. E. Y. matka uviedla, že kolízny opatrovník navrhol, aby sa vyšetrenia u detskej psychiatričky zúčastnili obidvaja rodičia spolu s mal. synom za účelom vyriešenia napätej a stresujúcej situácie a spolu s odborníkom hľadali spoločné riešenie v prospech dieťaťa. Otec sa daného vyšetrenia odmietol zúčastniť, čo bolo prekvapivé, pretože nemali sa riešiť problémy dospelých, ale problémy spoločného syna. Zastávala názor, že súdom ustanovený kolízny opatrovník bude konať v súlade so záujmami mal. dieťaťa, pozná pomery účastníkov a vie zaujať správny postoj v každej situácii. Nesúhlasila s tým, aby bol ustanovený za kolízneho opatrovníka úrad práce, sociálnych vecí a rodiny mimo okres Liptovský Mikuláš alebo iná osoba.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, odbor sociálnych vecí a rodiny vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že tvrdenia otca uvádzané v odvolaní sa nezakladajú na pravde. Úrad ako kolízny opatrovník zabezpečuje práva a právom chránené záujmy maloletého, otec podáva odvolania voči ustanoveniu za kolízneho opatrovníka vo všetkých konaniach, v ktorých nebolo vyhovené jeho návrhu.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví mal. dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

Zákon o rodine v právnych vzťahoch medzi rodičmi a ich mal. deťmi obsahuje právnu úpravu pre prípad kolízie záujmov. Vychádza sa zo zvýšenej miery ochrany, ktorú poskytuje právo mal. dieťaťu ako zastúpenému. V zmysle § 31 ods. 2 Zákona o rodine stačí len potencionálna možnosť, že by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a mal. dieťaťom alebo medzi mal. deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom. Ak teda nastane prípad, že pre existenciu dôvodov podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine nemôže žiadny z rodičov ako zákonný zástupca zastúpiť svoje mal. dieťa, súd mu ustanoví opatrovníka. Ide o osobitný typ opatrovníka, pre ktorý zákon zavádza legislatívnu skratku „kolízny opatrovník“. Keďže sa ustanovuje len na konkrétne konanie, resp. vykonanie úkonu, zanikne jeho funkcia skončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorý bol ustanovený.

V prejednávanej veci ustanovenie kolízneho opatrovníka vychádza z potreby zabezpečenia ochrany záujmov mal. dieťaťa v trestnom konaní vedenom proti podozrivému U. V. stíhanému za prečin ublíženia na zdraví, keď podozrivou osobou je otec matky poškodeného mal. C.. C. mal. C. spolu nežijú, pričom práva a povinnosti rodičov k mal. C. boli upravené rozsudkom OS Liptovský Mikuláš č.k. 3P/196/2009 zo dňa 9.2.2011 v spojení s rozsudkom KS v Žiline č.k. 5CoP/29/2011 zo dňa 24.5.2011. Mal. C. bol zverený do osobnej starostlivosti matky a obidvaja rodičia sú oprávnení mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Mal. C. žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a otec je oprávnený stretávať sa s mal. dieťaťom v rozsahu stanoveným rozhodnutím súdu.

V zmysle ust. § 192 ods. 1 O.s.p. je dôvodné konštatovať, že pokiaľ v trestnej veci vystupuje mal. C. ako poškodený a podozrivou osobou v konaní je U. V., otec matky poškodeného maloletého, ustanovenie opatrovníka zabezpečí objektívny a nestranný výkon práv poškodeného mal. C. E..

Okresný súd ustanovil za opatrovníka ÚPSVaR Liptovský Mikuláš v súlade s ust. § 73 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 90 ods. 4 písm. a/ zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Je zrejmé, že ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, v obvode ktorého má mal. dieťa obvyklý pobyt, má v konaní najlepšie predpoklady zastať si funkciu orgánu sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately predovšetkým z hľadiska prístupnosti k mal. dieťaťu, získavania informácií o ňom, o jeho pomeroch atď.. Aj z podaného odvolania otca je zrejmé, že ustanovený kolízny opatrovník veľmi úzko spolupracuje s maloletým, ako aj s jeho rodičmi, je činný ako kolízny opatrovník aj v iných konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o mal. C.. Za tejto situácie je dôvodné konštatovať, že súdom ustanovený kolízny opatrovník bude vykonávať svoju funkciu kvalifikovane, so znalosťou veci, nakoľko disponuje pracovníkmi, ktorí sú odborne spôsobilí na výkon uvedenej funkcie.

K námietkam otca z odvolania je nutné uviesť, že otec v ňom uvádza iba jeho subjektívne pocity, ktoré v ňom vyvolali predchádzajúce konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému, resp. aktuálne prebiehajúce rozvodové konanie a v rámci neho úprava práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu na čas po rozvode. Z podaného odvolania však nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o nestrannom či nezaujatom zastupovaní maloletého dieťaťa. Ak by otec maloletého zistil, že konkrétny pracovník Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš prekročil svoje kompetencie, postupoval neprofesionálne, či v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, mal možnosť uvedenú skutočnosť oznámiť súdu, resp. má možnosť riešiť svoje námietky v osobitnom administratívnom konaní voči konkrétnemu pracovníkovi úradu.

Z hore uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie súdu o ustanovení opatrovníka maloletému má procesný charakter, jeho účinnosť je obmedzená len na samotné trestné konanie. Odvolanie otca krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné a uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.